

INGURUMENEO ZUZENDARI NAGUSIAREN EBAZPENA, ADUNAN ORIA ERDIALDEKO HONDAKIN UREN ARAZTEGIA EZARTZEKO PROIEKTUA INGURUMEN ERAGINAREN BANAKAKO EBALUAKETA PROZEDURATIK KANPO UZTEA ERABAKITZEN DUENA, ETA ARAZTEGIA EZARTZEKO INGURUMEN BALDINTZAK EZARTZEN DITUENA.

Aurrekariak

2008ko azaroaren 10ean, Obra Hidraulikoetako Zuzendaritza Nagusiaren jakinarazpen bat jaso dugu Ingurumeneko Zuzendaritza Nagusi honetan. Jakinarazpen horrek dioenez, Adunan Oria Erdialdeko hondakin uren Araztegia egiteko proiektua erredaktatua dago eta, beraz, proiektu horri buruzko txostena egin, eta hartu beharreko neurriak jakinarazteko eskatu zaigu. Hori horrela, aipatutako egitasmoaren Eraikuntza Proiektua eta Ingurumen Eraginaren Azterlana bidali ditu Obra Hidraulikoetako Zuzendaritza Nagusiak.

Proiektuaren helburua da hondakin uren araztegia egitea Legorreta, Gaintza, Abaltzisketa, Baliarrain, Orendain, Ikaztegieta, Alegia, Altzo, Belauntza, Ibarra, Tolosa, Hernialde, Anoeta, Irura, Asteasu, Zizurkil, Billabona, Aduna eta Andoai ngo saneamendu sistemetatik datozen urak tratatzeko. Hondakin uren araztegia 60.658 biztanleko populazioa zerbitzatzeko diseinatuko da, hau da, 92.247 biztanle baliokideri dagokion zama kutsatzailea tratatuko duen moduan.

Tratatzeke ahalmen ezaugarrien arabera, Adunako hondakin uren araztegia egiteko proiektua ez dago Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumena Babesteko Lege Orokorrak, 1998ko otsailaren 27ko 3/1998 Legeak, IB eranskinean (Ingurumen eraginaren banakako ebaluazioa egin behar duten lan eta jarduek zerranda) sartua. Izan ere, eranskin horrek ezarritakoaren arabera, "hondakin urak tratatzeko plantek ingurumen eragina ebaluatzeko prozedura jarraitu behar dute, ahalmena 100.000 biztanle-baliokide baino handiagoa dutenean".

Proiektu hau ez dago, halaber, proiektuen ingurumen eragina ebaluatzeko legearen testu bategina onartzen duen 2008ko urtarrilaren 11ko 1/2008 Legegintzako Errege Dekretuko I. eranskinaren arabera kasu guztietan ingurumen eragina ebaluatzeko prozedura jarraitu behar duten proiektuen artean. Izan ere, eranskin horretan aipatzen diren planta bakarrak, 150.000 biztanle-baliokide baino ahalmen handiagoa duten hondakin urak tratatzeko plantak dira.

Hala eta guztiz ere, aipatutako arauetan bigarrenak (1/2008 Legegintzako Errege Dekretua) 3.2.b) artikuluan ezarritakoari jarraituz, I. eranskinean aipatzen ez diren baina II. eranskinean sartu diren proiektu publiko edo pribatuek (esate baterako, 10.000 biztanle-baliokide baino ahalmen handiagoa duten hondakin urak tratatzeko planten proiektuak), ingurumen organoak hala erabakitzen dutenean, ingurumen eraginaren banakako ebaluaketa prozedura jarraitu behar dute, aipatutako arauaren III. eranskinean ezarritako irizpideekin bat etorriz. Eta irizpide horiek, proiektuaren ezaugarrietan, ukituak suerta litezkeen eremu geografikoen ingurumen sentikortasunean, eta eragin lezakeen inaktuaren ezaugarrietan oinarrituak daude.

Bestetik, 1/2008 Legegintzako Errege Dekretuak 17. artikuluan xedatutakoaren arabera, proiektu jakin batek ingurumen eraginaren ebaluaketa behar duen ala ez erabaki aurretik, ukitutako administrazio, pertsona edota erakundeen iritzia bildu behar da.

Hori horrela, Ingurumeneko Zuzendaritza Nagusi honek, proiektuak ingurumen eragina ebaluatzeko prozedura jarraitu behar duen ala ez erabakitzeko ingurumen organo eskuduna den partetik, ondoren aipatuko diren erakunde, elkarte eta administrazioen iritzia eskatu zuen, Eraikuntza Proiektuko Ingurumen Eraginaren Azterketa bidaliz. Honako hauena, hain zuzen:

- Gipuzkoako Foru Aldundiko Mendietako eta Natura Ingurumeneko Zuzendaritza
- Gipuzkoako Foru Aldundiko Kultura Zuzendaritza
- Gipuzkoako Foru Aldundiko Nekazaritzako eta Landa Garapeneko Zuzendaritza
- Gipuzkoako Foru Aldundiko Mugikortasuneko eta Lurralde Antolaketako Departamentua
- Gipuzkoako Foru Aldundiko Bide Azpiegituretako Departamentuko Kudeaketa eta Plangintza Zuzendaritza
- IHOBE
- Eusko Jaurlaritzako Kultur Ondareko Zuzendaritza
- Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Kalitateko Zuzendaritza
- Uraren Euskal Agentzia
- Eusko Jaurlaritzako Biodibertsitate eta Ingurumen Partaidetzarako Zuzendaritza
- Eusko Jaurlaritzako Ingurumenaren Plangintza, Ebaluaketa eta Kontrolerako Zuzendaritza.
- Eusko Jaurlaritzako Lurralde Antolaketako Zuzendaritza
- Eusko Jaurlaritzako Garraio Azpiegituretako Zuzendaritza
- Eusko Jaurlaritzako Larrialdiak Artatzeko Zuzendaritza
- Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren Gipuzkoako Lurralde Zuzendaritza
- Eguzki talde ekologista
- Ekologistan Martxan Gipuzkoa taldea
- Aranzadi Zientzi Elkarte
- Adunako Udala
- Andoaingo Udala
- Billabonako Udala
- Tolosaldeako mankomunitatea
- ENBA (Euskal Herriko Nekazarien Elkartasuna)
- EHNE (Euskal Nekazarien Batasuna)
- Gipuzkoako Uren Kontsorzioa

Erantzuna emateko epea bete ondoren, soil-soilik Eusko Jaurlaritzako Osasun Sailaren Gipuzkoako Lurralde Zuzendaritzaren eta Adunako Udalaren txostenak jaso ditugu. Txosten horiek Ebazpen honekin batera doaz eranskin gisa.

Osasun Sailak dio proiektua gauzatzeak osasun publikoan ez duela eragingo ebaluatu beharreko inpaktu nabarmenik.

Adunako Udalak, berriz, honako oharra bidali ditu:

1. Agerramunderrekako ubidea desbideratu eta bideratzeari buruz, Udalak dio, nahiz eta bideratzearen luzera ez den iristen araudiak dioena hartara ingurumen eraginaren ebaluazioaren prozedura ezar dadin, aintzat hartuta ubideak duen ingurumen balioa, korridore ekologiko bezala duen garrantzia eta beharbada inguruan badela europar bisoia, prozedura hori egin egin beharko litzatekeela. Halaber, dio ubidea korridore ekologikoen tokiko sarean dagoela;

beraz, duen lotura funtzioa gordeko dela bermatu behar dela. Udala dio, halaber, araztegiaren proiektua herriko AASSen Ingurumen Inpaktuaren Ebaluazio Bateratuaren 6.2.1.1 puntuak ezartzen dituen babes neurrietara moldatu behar dela eta ez litzatekeela onartzeko proiektua onartzea Adunako AASSetan ezartzen dituen irizpideak eta neurriak bete gabe.

2. Plantak funtzionatzen duen bitartean sor daitezkeen usain txarrak kezkatzeko modukoak direla dio, eta proiektuak jaso beharko lituzkeela usainak tratatzeko behar diren neurriak. Usainei aurre egiteko neurrien beharra Udalak eta Tolosa Garatzen elkarteak Odourmet enpresari eskatutako ikerketa baten ondorioetan oinarritzen da.

Eskatzen du lankidetzaren hitzarmena sinatu dadila Adunako Udalaren eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren artean, hartara plantaren lehen urtea n (Foru Aldundiaren eskumena izango da epe horretan plantaren kudeaketa), usainak arintzeko neurriak har daitezkeen eta protokolo bat onar dadin instalazioaren funtzionamendu eta jarraipen egokiak izateko.

3. Azkenik, ingurumen eraginaren zenbait puntu zehazten ditu, beste batzuk aldatzea edo gehitzea eskatzen du eta neurri zuzentzaileak eta orekatzaileak har daitezela proposatzen du, besteak beste, plantan hondakin organikoak konpostatzeko instalazio bat jartzea edo ubidearen ezker aldean geratzen diren lurak parke publiko izan daitezkeen.

Aurrekoak aintzat hartuta, Adunako Udalak eskatzen du:

1. Gipuzkoako Foru Aldundiak ekin diezaiola proiektuaren ingurumen eraginaren ebaluazioari, hartara interesatuek alegazioak aurkezteko aukera izan dezaten.
2. Kontuan har daitezela Adunako Udalak aipatzen dituen alderdiak, ingurumen eragina murrizteko eta biztanleen bizi kalitateari eusteko.
3. Akordioa sinatu dadila Adunako Udalaren eta Gipuzkoako Foru Aldundiaren artean plantan sor daitezkeen usain txarren arazoari aurre e giteko.
4. Aintzat har dadila neurri orekatzailea zeinaren bidez ubidearen ezker aldean parke publiko bilakatuko den eta Foru Aldundia harremanetan jar dadila Adunako Udalarekin egikaritzea adosteko.

Jasotako dokumentazioa aztertu ondoren, segidan adieraziko dugun azterketa egin dugu, proiektuak ingurumen eraginaren ebaluaketa prozedura jarraitu behar duen ala ez zehazteko, proiektuaren ingurumen eragina ebaluatzeko legearen testu bategina onartzen duen 2008ko urtarrilaren 11ko 1/2008 Legegintzako Errege Dekretu III. eranskinaren arabera. Hori horrela, proiektuaren ezaugarriak, kokalekua eta eragin lezakeen inpaktuaren ezaugarriak aintzat hartu ditugu.

Proiektuaren ezaugarriak

Adunan ezarriko den Oria Erdialdeko hondakin uren 60.658 biztanleko populazioa zerbitzatuko du, hau da, 92.247 biztanle-baliokideko ahalmena izango du; batez beste orduko 1.170 m³-ko emaria, eta gehienez ere orduko 5.314 m³-ko emaria tratatzeko diseinatuko da.

Ura tratatzeko linea bat, eta lohiak tratatzeko beste linea bat izango di tu.

Ura tratatzeko lineak osagai hauek izango ditu:

- Iritsierako obra, putzu, isurbide orokorra eta bultzada sistemaz hornitua.
- Bahetze sistema eta hobi septikoak.
- Ura aurrez tratatzeko bi linea, aireztagailu urperagarrien bitartez leuntzeko, hondarra kentzeko eta koipea bereizteko baheez hornituak.
- Lehen mailako tratamendua dekantagailuen bitartez egiteko hiru linea.
- Tratamendu biologikoa egiteko sistema, sei lineaz osatua (horietatik bost, lehen fasean egingo dira).
- Trataturako uraren ponpaketa.

Trataturako ura Oria ibaira isuriko da.

Lohien lineak honako instalazioak eta tratamenduak jasoko ditu:

- Lehen mailako lohiak bahe birakari baten bitartez bahetuko dira.
- Lohiak grabitatearen bitartez lodituko dira.
- Lohi biologikoak gordetzeko depositua egingo da.
- Bi torloju ponpa, lohi biologikoa flotagailura bidaltzeko.
- Lohi biologikoak flotatuz lodituko dira.
- Ponpaketa lagungarria egingo da, lohi loditzailea homogeneizazio depositura husteko.
- Lohi mistoak gordetzeko depositua, 110 m³-koa.
- Digestio anaerobioa, 4.000 m³-ko tankean, makinen bidez astinduz.
- Tanpoi depositua, 613 m³-koa.
- Lohiak prentsa-iragazki baten bidez deshidratatuko dira, zentrifugatze lagungarriaz baliatuz.
- Lohiak kimikoki egokituko dira.
- Lohia hiru torloju garraiatzailearen bidez igo eta 90 m³-ko siloa ipiniko da.
- Prentsa-iragazkiko isurkinak 200 m²-ko depositu batean bildu, eta gero tratamendu biologikorako sistemara ponpatuko dira.

Plantan lehertutako lohiak, hondakin uren araztegitik 35 km-ra dagoen Sasietako isurtegiara eramatea aurreikusi da.

Instalazioak, halaber, gas linea bat ere izango du, honako hauez hornitua: gasa behe presioan gordetzeko depositua, 970 m³-koa; digestoreen berokuntza osagarriarako

galdarak (1+1 unitate, 350.000 kcal/h-koak) eta gehiegizko gasak ateratzeko zuzia (Nm³/h-ko gaitasunekoa). Horiez gain, beharrezko zerbitzu lagungarriak ere izango ditu, esate baterako, presio-aireko sarea, industri uren sarea, laborategiak eta abar.

Araztegiak lau eraikin izango ditu:

- Aurretratamendurako eraikina, solairu bakarrekoa, 390 m³-koa.
- Prozesuetarako eraikina. Honek, 394 m²-ko bi solairu eta 341 m³-ko sotoa izango ditu.
- Haizegailuen eraikina, 374 m²-ko solairu bakarrekoa, bi altueratan.
- Kontrolerako eraikina, plantaren sarreran kokatua. Eraikin hon ek ur burbuilen tankerako fatxada izango du eta bi solairu izango ditu, guztira 400 m²-ko azalera hartuz.

Hauek dira proiektuko egintzek eragin ditzaketen eta Eraikuntza Proiektuko ingurumen eraginaren azterketan identifikatu diren ingurumen eraginak:

Obrek dirauten bitartean:

1. Lursaila prestatzerakoan landaretza ezabatzea.
2. Hondeaketak eta lur mugimenduak.
3. Makineriaren parke bat sortzea.
4. Ibilgailuen eta makinien joan-etorriak.
5. Instalazioak eraikitzea.
6. Agerremunderreka bideratzea.
7. Obrako hondakinak sortzea.
8. Obrako hondakinak eraikitzea.
9. Obrarako sarbideak eraikitzea.
10. Lorategiak ezartzeko lanak eta zuhaitz landaketak.

Araztegia ustiatzean:

1. Ura araztea.
2. Lohiak eta bestelako hondakin solidoak sortzea.
3. Hondakin urak (trataturako ura) hustea.
4. Hondakin uren zirkulazioa eta makinien joan-etorria.
5. Gasak eta usaina sortzea.
6. Hondakin uren araztegiko argiteria.

Proiektuaren kokalekua

Hondakin uren araztegia ezartzeko aurreikusi den kokalekua Adunako udalerrian dago, Oria ibaiaren ezkeraldeko ibarrean, Adunako udalerriak Billabona eta Andoaingo udalerriekin bat egiten duen lekutik hurbil.

Lursail horrek honako mugakideak ditu: ekialdean, Oria ibaia; hegoaldean, Urtaki industrialdea; iparraldean, Sorabillako industrialdea (Andoaingo partean); eta mendebaldean, GI-3610 errepidea eta Elbarrena landa auzoa. Lurzoru alubiala da, Oria ibaia ateratzean urak hartzen duen zabaldegian kokatua. Lurzoru horrek limo eta buztin depositu konprimagarri eta bigunak ditu, gutxiago edo gehiago hondarrez hornituak, legar gainean. Araztegia Agerramunderrekaren azken zatiaren gainean dago (1 motako ur ibilgua, 1 km² eta 10 km² bitarteko artoa); horrek, errearen trazatua aldatu beharra dakar nahitaez, beraz, errearen azken zatia bideratu egin beharko da Oria ibaiarekin bat egiten duen puntuan.

Diputatuen Kontseiluak 2007ko azaroaren 20an onartutako Adunako Hiri Antolaketako Arauen Berrikuspenean, alor honek *Erribera 18* izena hartu zuen. Berrikuspene horren arabera, Alor hau *jarduera ekonomikoetarako lurzoru hiritargarri epean gisa* kalifikatua dago, *Oinarrizko Azpiegituren Sistema Orokorreko* Hondakin Uren Araztegia eraikitzeko lurzorua izan ezik.

Lursail hau hiritartu gabe dago gaur egun, eta segarako belardiez estalia % 90ean. Oria ibaiaren eta Agerramunderrekaren erribetarako ibai ertzeko landareztaz estaliak daude, kontserbazio maila desberdinean bada ere; eta proiektuko ingurumen azterketaren arabera, landaretza horrek lursailaren % 5 hartzen du. Lursailaren gainerako % 5a araztegiko bi kolektoreen –goialdekoa, Legorretako herriko hondakin urak hartu eta plantara eramango duen kolektorea, eta behealdekoa, hondakin urak Andoaindik plantara eramatekoa– eraikuntza lanen eraginpean dauden sailek osatzen dute.

Hauek dira hondakin uren etorkizuneko araztegiaren kokagunearen ingurumen arloko baliabide eta elementu baliozkoak edota urrakorrak, edota instalazioa baldintzatzen duten ingurumen gorabeherak:

1. Instalazioaren eraikuntza lanek dirauten bitartean nahiz ustiatzean, proiektuak sortutako jaulkipen edo eragozpenen eragina (usa in, zarata, hautsa, eta abar) jasan dezaketen etxebizitzak eta populazio guneak izatea araztegitik hurbil. Zehazki esanda, jendearen bizileku diren lehen etxeak araztegiaren kokalekutik 200 metro baino gutxiagora daude; Adunako hirigunea kokaleku horretatik 650 metro ingurura dago; eta Andoaingo Etxeberrieta auzora 730 metro daude. Araztegiko instalazioak, halaber, Urtaki industrietatik (Aduna) eta Ubegun industrietatik (Billabona) 200 metro baino gutxiagora geratuko dira.
2. Ibar honek 10 eta 500 urte arteko errepikaldiko uholde arriskua du, eremuak eremu.
3. Agerramunderreka hor egotea, bai eta erreka horren bazterreko landaretza ere, Oria ibaiko ibai ekosistema eta Andatzako mazioa lotzen dituena. Adunako Hiri Antolaketako Arauek aitortzen dute erreka honek aipatutako bi ekosistemen artean duen lotune balioa.
4. Oria ibaia eta beronen ibai bazterreko landaretza. Ibai zati honetako landaretza nahiko ondo kontserbatua dago; eta horregatik, ondo kontserbatutako landaretza

duzen ibai bazter gisa onartu du Euskal Autonomia Erkidegoko ibai bazterrak eta erreka bazterrak antolatzen Lurralde Plan Sektorialak. Ilarako bi baso hauek (Agerramunderreka eta Oria) 91E0 batasunaren intereseko habitatak osatzen ditu, hau da, *Alnus aglutinosa* eta *Fraxinus excelsior* (*Alno*-*Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).

5. Oria ibaiaren zati honetan ez dirudi bisoi europarraren (*Mustela lutreola*) populazio egonkorrik badagoenik. Hala ere, "galtzeko arriskuan dagoen espezie" gisa katalogatutako hau noizean behin egoten dela adierazten dute n zitak aurki daitezke eremu honetatik hurbil (*Billabona*).
6. Proiektuaren kokaleku gisa proposatutako eremu honetako lurzoruak balio agrologiko handia du; eta hain zuzen ere, Nekazaritza eta Basogintzako Lurralde Plan Sektorialean (hasierako izaeraz onartua) "balio agrologiko handiko" lurzoru gisa jaso da.
7. Kokaleku hau oso sentikorra da isurkin kutsatzaileei dagokienez, bertako akuiferoek kutsadura jasateko arrisku handia baitute.

Proiektuak eragin lezakeen inpaktuaren ezaugarriak

Eraikuntza Proiektuarekin batera aurkeztutako Ingurumen Eraginaren Azterketaren arabera, hauek dira ingurumenean sor ditzakeen ondorio kaltegarri aipagarrienak:

- Obrek dirauten bitartean, ibilgailu astunen joan-etorriak (harrobietara, betelanetara edota isurtegiak) izango dituen eraginak: atmosferara jaulkitzen diren elementu kutsatzaileak eta zarata areagotzea (eragin moderatua eraikuntza fasean, eta bateragarria, ustiapen fasean).
- Airearen kalitatea hondatzea, eraikuntza fasean.
- Usaina sortzea, funtzionamendu fasean.
- Zarata mailak areagotzea, bai eraikuntza fasean eta bat ustiapen fasean.
- Lurzoruaren higadura eta galera.
- Agerremundarreko eta Oria ibaiko uraren kalitatean izango duen eragina, eraikuntza fasean, finak jaurtitzegatik edo ezustean gerta litezkeen isurketen ondorioz.
- Lohiak eta bestelako hondakinak sortzea, funtzionamendu fasean.
- Landaretzan izango duen eragina, eraikuntza fasean.
- Faunarengan izango duen eragina, obrek dirauten bitartean.
- Pertzepziozko ingurunean izango duen eragina.
- Hondakinak sortzea.
- Ongizatean eta osasunean izango duen eragina.

Aipatutako azterlanak moderatu edo bateragarri gisa kalifikatu ditu eragin horiek. Hori horrela, aipatutako eraginak ezabatze edo murrizteko hartu beharreko neurri babesgarri eta zuzentzaileak proposatu ditu.

Sustatzaileak erredaktatu duen Ingurumen Eraginaren Azterketa horretan ez dira aintzat hartu lurzatiaren eraldaketa fisikoaren ondorioz sortuko diren ingurumen eragin asko, hau da, nekazaritza erabilerako eta hiritartu gabeko lursaila industria eta azpiegiturretarako lursail hiritarrera pasatzeak berarekin ekarriko dituen ingurumen

eraginak. Besteak beste, azpiegitura hau urak har dezakeen eremuan ipiniko da, balio agrologiko handiko lurak galduko dira, akuiferoak kutsatzeko arriskua dago, ekosistemen arteko lotunea ahalbidetzen duten elementuak galduko dira, bisoi europarrak eragin kaltegarria jasan dezake, eta abar.

Hala eta guztiz ere, afekzio horiek guztiak identifikatu eta aztertu ziren Adunako Hiri Antolaketako Arauetan Berrikuspean egindako ingurumen eraginaren baterako ebaluaketa prozeduran. Horretan aztertu zen lursail hau lurzoru hiritargarri egiteak ingurumenean izan ditzakeen eraginak, eta hain zuzen ere, eraldaketa horren ingurumen eragina murrizteko neurri babesgarri, zuzentzaile eta konpentsat zaileak ezarri ziren.

Ondorioak

Oria Erdialdeko hondakin uren araztegia gaur egun hiritartu gabe dagoen eremu batean eraikitzeak ingurumen eraginak izango ditu, eta horietako batzuk aipagarriak; esate baterako, Agerremundarekaren trazatua aldatu eta bi deratu beharra, edota gaitasun agrologiko handiko lurak galtzea. Dena den, hondakin uren araztegia eraikitzeak bultzatuko inpaktuak badira ere, berez Adunako Hiri Antolaketako Arauen Berrikuspean lurzoruaren kalifikazioa aldatu izanaren ondorio dira. Eragin horiek identifikatu eta aztertu ziren aipatutako berrikuspean jarraitutako ingurumen eraginaren baterako ebaluaketa prozeduran; eta honetan ezarri ziren lursaila hiritartzeak (18 Alorra, Erribera, aldaketaren ondorioz) eragindako inpaktuak murrizteko neurri babesgarri eta zuzentzaileak.

Era berean, gorago adierazi dugunari jarraituz, ingurumen eraginaren azterketa egin da hondakin uren araztegiaren Eraikuntza Proiektuarekin batera. Eta azterketa horren edukia bat dator Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumena Babesteko Lege Orokorrak, 1998ko otsailaren 27ko 3/1998 Legeak, 45. artikuluan ezarritakoarekin. Azterketan identifikatu dira ingurumen eragin nagusiak; besteak beste, plantaren jarduerak sortuko dituen eta ingurumen eraginaren baterako ebaluaketa ta prozeduran aztertu ez zirenak. Hori horrela, araztegiaren eraginak murrizteko neurri babesgarri eta zuzentzaileak ezarri dira azterketa horretan; esate baterako, Agerramundarrearen ingurumen baldintzak berreskuratzeko proiektua.

Azkenik, araztegia martxan jarriko bada, arauzko jarduera lizentzia eskuratu behar da alde zurretik. Eta horretarako, plantak martxan dagoenean eragingo dituen ingurumen inpaktuak identifikatu eta, beharrezko bada, araztegiako jardueraren neurri zuzentzaile berriak zehaztu eta ezarri behar dira.

Azaldutakoa aintzat harturik, bada, Oria Erdialdeko Araztegiaren Proiektua gauzatzeak ingurumenean eragin kaltegarri nabarmenak sor ditzakeela jakinda ere, bai Hiri Antolaketako Arauen Berrikuspeneko ingurumen eraginaren baterako azterketa prozedurak, bai Eraikuntza Proiektuarekin batera egindako Ingurumen Eraginaren Azterketak, eta bai araztegia martxan jartzeko beharrezkoak diren ingurumen arloko zuzentzaileak bermatzen dute eragin horien behar beste identifikatu eta ebaluatu direla.

Era berean, aipatutako azterlan eta prozeduretan ezarri edo zehaztutako neurri babesgarriak eta zuzentzaileak hartu eta aplikatzeak, eta Ebazpen honetan azaldutako neurri osagarriak ipintzeak behar beste babestuko ditu proiektuak eragin ditzakeen ingurumen baliabideak. Eta pentsatzekoa denez, neurri horiek guztiak hartuta geratuko diren ingurumen eraginak ez dira aipagarriak izango.

Horrela bada, kontuan hartutik proiektuaren ezaugarriak, ukitutako eremuaren ingurumen sentikortasuna, eta proiektuak eragin lezakeen eraginaren inpaktuak,

ingurumen eragina ebaluatzeko legearen testu bategina onartzen duen 2008ko urtarrilaren 11ko 1/2008 Legegintzako Errege Dekretuko III. eranskinean jasotako irizpideei jarraituz, eta 2008ko maiatzaren 36/2008 Foru Dekretuko 11 .2.1.b) artikuluan ezarritakoarekin bat etorrituz, Ingurumeneko zuzendari nagusiak

ERABAKI DU

Lehenik.- Adunan Oria Erdialdeko hondakin uren araztegia ezartzeko proiektua, ingurumen eragina banaka ebaluatzeko prozeduratik kanpo uztea; izan ere, egindako azterketatik ondoriozta daitekeenez, proiektu horrek ez du ingurumen eragin kaltegarri nabarmenik sortuko, baldin eta proiektuaren sustatzaileak bermatzen badu benetan aplikatu eta beteko dituela Eraikuntza Proiektuko ingurumen eraginaren baterako ebaluaketan eta Ebazpen honetako bigarren apartatuan ezarritako neurri babesgarri eta zuzentzaileak, proiektuak eremu honetan ingurumen balioetan eta biziguneen ingurumen kalitatean izan ditzakeen eraginak murrizteko.

Bigarrenik.- Proiektua gauzatzeko hartu beharreko neurri babesgarri eta zuzentzaile hauek ezartzea:

1. Hondakin uren araztegia eraikitzeke obrek dirauten bitartean, hala nola araztegia ustiatzean, 6 apartatuan definitutako neurri babesgarri eta zuzentzaile guztiak aplikatu beharko dira, eta gainera, proiektuko **Ingurumen eraginaren azterketako** 8 apartatuan azaldutako Ingurumena Zaintzeko Programa (Eraikuntza proiektuko 13. eranskina) beteko da, honako Ebazpen honetan finkatutako baldintzen aurkakoa ez bada behintzat.
2. Proiektuak errespetatu eta bete egin beharko ditu Diputatuen Kontseiluak 2007ko martxoaren 6an emandako erabakian, **Adunako Hiri Antolaketako Arauen Berrikuspena** behin betiko onartzen duen erabakian, xedatutako hiritartze baldintzak eta ezarritako baldintza babesgarri eta zuzentzaileak. Besteak beste, honako hauek:
  - 2.1. Eraikuntzak gutxienez 35 metroko tartea utziko du Oria ibaiaren ibilgura; eta urbanizazioak, berriz, 20 metrokoa.
  - 2.2. Eremu honen uholde arriskua aintzat hartu, eta bertan gauzatzeko diren jarduketak kota egokian garatzeko direla bermatu beharko da, hau da, 500 urteko errepika-aldiko uholde arriskurik izango ez duten moduan, alegia. Era berean, aurreikusitako jarduketa horiek hirugarrenei kalterik ez diela eragingo bermatu beharko da.
  - 2.3. Ibai ertzak berreskuratzeko eta landaretza zaharberri tzeko proiektua egingo da, korridore ekologikoen sareko elementu izaten jarrai dezan.
  - 2.4. Bisoi europarra (*Mustela lutreola*) babesteko behar diren neurriak ezarriko dira; besteak beste, honako hauek:
    - 2.4.1. Obrei ekin aurretik ikus prospekzioa egingo da, espezimen bat bera ere ez dagoela ziurtatzeko.
    - 2.4.2. Lursailaren barruko bide bazterretan itxiturak ipiniko dira, luzera osoan, ibai bazterreko ekosistemari lotutako fauna eremu horretan sar ez dadin.
    - 2.4.3. Ibaiaren inguruko eremuetan ahalik eta gehien murriztuko da egunsentiko, ilunabarreko eta gaueko argitasuna. Beraz, ahal dela, eremu hauetan ez da luminaria esferikorik ipiniko.

- 2.5. Bai araztegia eraikitzerakoan, eta bai jarduera garatzen den bitartean, behar diren neurriak hartu beharko dira akuiferoak kutsa ez daitezen.
3. 2.3 neurriak (Agerramunderreka zaharberritzea) bi helburu izango ditu: batasunaren intereseko habitata, 91E0*, *Alnus aglutinosa* eta *Fraxinus excelsior* baso alubialak berreskuratzea, eta baso horren lotune funtzioa berreskuratzea Oria ibaiaren eta Andatza mazizoaren artean. Xede hori lortzeko:
- 3.1. Erreka horrek osatzen duen korridore linealean zehar faunaren joan-etorria eragotzi edo oztopa dezakeen traba oro ezabatu egin beharko da. Ildo horri jarraituz, instalazioetarako sarbideak erreka gurutzatu behar badu, lehorrerako uretako faunaren pasabidea erraztuko duten neurriak egokitu beharko dira.
- 3.2. Kontuan harturik Agerramunderreka bazterreko sailek espezie arrotzen inbasioa jasan dezaketela (*Fallopia japonica*, esaterako), zaharberritze programak, basoberritze eta ereinketak egoki doazela begiratzeaz gain, aipatutako espezie horien sorrera kontrolatu behar du, eta landare horiek ezabatzeko beharrezkoak izan daitezkeen neurriak aurreikusiko ditu.
4. Obrak dirauen bitartean, ahal dela behintzat ez da ukituko Oria ibaiaren bazterreko basoa. Afekzio hori saihestezina den kasuetan (Agerramunderreka eta Oria ibaiarekiko lotune berria, esaterako), landaretza leheneratu egin beharko da. Era berean, honako ebazpen honetako 3. puntuan Agerramunderrekari buruz ezarritako baldintza berak bete beharko dira.
5. Obra osoan zehar, proiektua garatzeko ez da beharrezkoa dena baino eremua handiagoa ukituko; horrenbestez, eraikuntza proiektuak, okupa daitezkeen gehieneko lur eremua mugatu (balizatu) eta kartografiatu beharko du, bai instalazioaren berezko obrak hartuko dituzten sailak, baita gainerako azpiegiturak hartuko duten eremua ere (makinaria parkeak, obrako materialak aldi baterako gordetzeko erabiliko den saila, hondeaketa lanetan ateratzen diren materialen aldi baterako pilaketak, eta abar). Instalazio osagarriak okupatu beharreko esparruaren barruan ipiniko dira. Pistetatik, bereziki prestatutako bideetatik eta aparkalekueetatik kanpo, makinaren eta ibilgailuen zirkulazioa ahalik eta gehien murriztuko da.
6. Kokaleku honetako akuiferoak erraz kutsa daitezkeenez, solido edo likido kutsagarriak ez da isuriko; beraz, beharrezko neurri babesgarri eta zuzentzaileak hartuko dira, obretatik datozen eta solidoak esekiduran dituzten isurbide-urak ibilgu naturaletara iritsi ez daitezen. Ingurumen eraginaren azterketako 6.2.5 apartatuan zehaztutakoari jarraituz, urak eroateko hodiak eta sedimentuei eusteko sistemak proiektatu eta gauzatu dira, halakorik behar izanez gero; esate baterako, barrera iragazleak. Dena den, ahal dela behintzat, egun oso euritsuetan ez da lurketarik egingo.
7. Obretan zehar sortzen diren hondakinak (lurketen ondorioz geratzen direnak, erabilitako oiloak, eta abar) hondakinei buruzko 1998ko apirilaren 21eko 10/1998 Legean eta berariazko bestelako araudietan aurreikusitakoaren araberak kudeatuko dira.
8. Proiektua gauzatzen den bitartean, obrei berariaz dagozkien eremuak zein obrek ukitutako inguruneak (makineria parkeak, makineriaren igarobideak, alderdirako sarbideak eta espazio publikoak, eta abar) ahalik eta garbien mantendu beharko dira. Obrak amaitu ostean, garbiketa lan sakona burutuko da, proiektuaren eraginpeko eremua obrako hondakinetatik erabat garbi utzi arte.
9. Plantako jarduerak sortutako usainak herritarrei eragin dakiekeen kaltea ahalik eta gehien murriztuko da, batez ere aurretratatamenduko prozesuan zehar eta lohien tratamenduko faseetan gerta litezkeenak. Hondakin uren araztegia bete-betean lanean hasi bezain laster **azterketa olfatometrikoa** egingo da, Eraikuntza

Proiektuan planteatutako neurri osagarriak beharrezkoak diren ala ez erabakitzeke eta, hala bada, hartu beharreko neurri horiek zehazteko. Instalazioko usain-iturri nagusiak azterketa horretan zehaztu beharko dira, arazoa konpontzeko hartu beharreko neurriak bezalaxe.

Neurri zuzentzaile hauek har daitezke: ikatz akitibozko eta neurri egokiko iragazkiak ipintzea, usaina kimikoki ezabatzeko ekipoak ezartzea, *scrubber* trinko bertikalak erabiltzea, aire zabalean gauzatzen diren prozesuak ixtea, edota herritarrei eragozpenik eza zaiela eragingo ziurtatzen duen eta eragin kortasun frogatua duen beste edozein neurri.

Era berean, airearen kalitateari eta atmosferaren babesari buruzko 2007ko azaroaren 15eko 34/2007 Legearen aplikazio esparruko jarduera bat denez, lege horrek era honetako jardueretarako ezarritako eskakizunak bete beharko ditu proiektuak.

10. Lurzorua ez kutsatzeari eta kutsatutakoa garbitzeari buruzko 1/2005 Legeak, otsailaren 4koak ezarritakoaren arabera, hondakin urak araztea lurzorua kutsa lezakeen jarduera da. Horrela bada, plantako jarduera aipatutako legea ezarritako betekizunetara egokituko da; beraz, besteak beste, aldizka -aldizka txostenak egin beharko dira lurzoruaren kalitateari buruz eta Eusko Jaurlaritzako Ingurumen Sailburuordetzak ezartzen dituen kontrol eta segimendu neurriak betetzen direla ziurtatuz. Horretarako, Euskal Autonomia Erkidegoko Ingurumena Babesteko Lege Orokorrak, otsailaren 27ko 3/1998 Legeak, 59. artikuluan aipatzen dituen neurri zuzentzaileei buruzko arauzko txostena egin beharko da, jarduera lizentzia eskuratzeko prozeduran.
11. Instalazioak ahalik eta gehien murriztuko ditu zaratek eta bibrazioek eragindako eragozpenak. Araztegiaren ustiapen fasean, ekipoak (ponpak, turbokonpresoreak eta abar) isilgailuez eta motore-babesleez hornituko dira. Zaratarik gehien egin dezaketen ekipoak eraikin edo etxe intsonorizatueta kokatuko dira, eta aldian-aldian aztertu egingo dira, eta betiere, mantentimendu egokia egingo zaie. Haizegailuen kamera moduko ekipo zaratatsuak hartzen dituzten eraikinak isolatu egingo dira, poliuretano zabalduz betetako aire-kamerak ipiniz eta beira akustikoak ezarrituz.
12. Isuritako uraren kalitatea: organo eskudunak ezar ditzakeen betekizunak baldintzatu gabe, plantara egiten den azken isurketak 1996ko martxoaren 15eko 509/1996 Errege Dekretuko I. eranskinean ezarritakoa beteko du, horretan ezartzen baitira hirietako hondakin urak tratatzerakoan bete beharreko arauak. Horrez gain, honako baldintza hauek beteko dira:
  - 12.1. Ezusteko isurketaren bat izan lezaketen urak eta lohiak tratatzeko guneek, hala nola plantako lineetako hondakinak, erreaktiboak edota gehigarriak gordetzeko edo biltzeko sistema guztiek zoru iragazgaitza izango dute, material horiek lurpera heda ez daitezten. Era berean, drainatze sistema propioa izango dute, euri urak biltzeko sareez apartekoa, behar diren mal da eta bilketa sareez hornitua, gerta litezkeen isurketa likidoak eta oretsuak bilgune batera eramateko, gero trata daitezten.
  - 12.2. Era berean, hondakin uren araztegiaren barruko kolektoreen sistemetan eta plantako tratamendu etapetan beharrezko kontrol neurriak hartuko dira, ibilgu hartzailera araztu gabeko urak inolaz ere ez direla isuriko bermatzearen.
  - 12.3. Hondakin uren araztegiko irteeran kontrol analitiko automatikoa egingo da, baldin eta isurkinaren gutxieneko kalitate parametroak gaintutuz gero, emari horiek gune hartzaile egokira desbidera daitezten.

13. Hondakinen kudeaketa: hondakinak, oro har, hondakinei buruzko 1998ko apirilaren 21eko 10/1998 Legean eta berariazko bestelako araudietan aurreikusitakoaren arabera kudeatuko dira. Eta, beharrezko bada, hondakin horiek identifikatu egingo dira, beren izaera eta helmugarik egokiena zehaztearren. Araudi hau betetzen laguntzearren, lan bakoitzean sortzen diren hondakinak kudeatzeko sistemak eduki beharko dira. Eta, obrako langile guztiek kudeaketa sistemen berri iza n beharko dute, eta derrigorrezkoa izango dute, gainera, sistema horiek erabiltzea. Ingurumen eraginaren azterketan obren faserako, hondakinak kudeatzeko plan bat proposatu den bezalaxe, hondakinak kudeatzeko beste plan bat egin beharko da ustiapen faserako. Era berean, honako arauak bete beharko dira:
- 13.1. Hondakin arriskutsuak (koipea kentzeko prozesuan ateratako koipeak, erabilitako olioak, karburanteak, material erreaktiboak, eta abar) indarrean dagoen legeriaren arabera kudeatuko dira; hau da, hondakin toxiko eta arriskutsuen oinarrizko legea gauzatzeko erregelamendua onartzen duen 1988ko uztailaren 20ko 833/1988 Errege Dekretuak xedatutakoari jarraituko zaio, erregelamendu hori aldatu zuen 952/1997 Errege Dekretuan xedatutakori bezalaxe. Horrenbestez, debekatua dago hondakin horiek zuzenean edota beste material batzuekin nahastuta isurtzea. Erabilitako olioak kudeatzeko, 1998ko irailaren 29ko 259/1998 Dekretuan xedatutakoa beteko da, erabilitako olioaren kudeaketa dekretu horrek arautzen baitu Euskal Autonomia Erkidegoaren esparruan.
  - 13.2. Adierazitako guztiarekin bat etorritik, sortutako hondakinak isuri arte edo behin betiko kudeatu arte, hondakin horiek aldi baterako gordetzeko berariazko gune batzuk prestatu beharko dira. Gune horiek bereziki prestatuko dira, bilgailu estankoak ipiniz (bidoiak, deposituak, siloak eta antzekoak) eta urak biltzeko sistema propioa ezarriz, elementu kutsatzaileak ingurumenera heda ez daitezzen. Hondakin arriskutsuak badira, arestian aipatutako baldintzak betetzeaz gain, instalazioa es tali egin beharko da.
  - 13.3. Edozein kasutan ere, sortutako hondakin guztiak balorizazioa egiteko behar bezala baimendua dagoen gune batera bidaliko dira, baldin eta gaur egun nahiz etorkizunean, balorizazio hori teknikoki eta ekonomikoki bideragarria bada. Hori horrela, oro har hondakin guztiak kudeatzeko, eta bereziki araztegiko lohiak kudeatzeko, honako araudiak beteko dira: Gipuzkoako Hiri Hondakinak Kudeatzeko Plan Orokorra, 2002-2016, plan orokor Aurrerapen Dokumentua, EAEko Hondakin Arriskutsuak Kudeatzeko Plana eta Araztegiko Lohien Plan Nazionala. Araztegiko lohiak, isurtegitara bideratu arte, 2001eko abenduaren 27ko 1481/2001 Errege Dekretuan xedatutakoaren arabera kudeatuko dira, dekretu horrek arautzen baitu hondakinak isurtegitan utziz ezabatzeko era.
  - 13.4. Araztegiko Lohien Plan Nazionalak ezarritakoaren arabera, lehentasunezko hurrenkera honi jarraituko zaio lohiak kudeatzerakoan: (1) Nekazaritzarako edo lurzoruak leheneratzeko berreskuratzea, (2) erraustea, energia berreskuratuz, eta (3) lehortu ondoren isurtegitan uztea. Beraz, lohi horiek balorizatzeko hautabideak bilatu beharko dira. Edozein kasutan ere, lohiak edukiontzi itxi eta estankoetan isuriko dira beti, herritarrek ahalik eta eraginik txikiena jasan dezaten.
14. Ingurumen Eraginari buruzko Azterketaren proposatutako Ingurumena Zaintzeko Programak, honako alderdiak aurreikusi beharko ditu:
- 14.1. Ebazpen honetako bigarren apartatuko 9. puntuan aipatu dugun azterketa olfatometrikoa.

- 14.2. Haltzadi kantabriarra berreskuratzeko helburua arriskuan jar dezaketen landare inbaditzaileak kontrolatzea eta, beharrezko bada, errotik kentzea, 3.2 puntuaren adierazitakoaren arabera.
- 14.3. Bisoi europarrak badauden antzemateko prospekzioa egitea, 2.3.1 puntuaren adierazi bezala.
- 14.4. Lurzoruaren kalitateari buruzko txostenak egitea, lurzorua ez kutsatzeari eta kutsatutakoa garbitzeari buruzko 1/2005 Legeak, otsailaren 4koak, ezarritakoa betez.
- 14.5. Araztegiko hondakinen eta lohien kudeaketa kontrolatzeko programa.
  - 14.5.1.1. Isuritako hondakin guzti-guztien irteerak, kalitatea eta kantitatea, garraio bidea eta azken helmuga jasoko dituen erregistro liburuak edukiko da.
  - 14.5.1.2. Araztegiko lohien kasuan, adierazitakoaz aparte, lohiak kontrolatu egingo dira. Horretarako, lohiak aztertu egingo dira gutxienez sei hilean behin; eta, tratatutako uren kalitatean aldaketarik antzematen bada, azterketa horiek maizago egingo dira. Gutxienez honako parametro hauek aztertuko dira: materia lehorra, materia organikoa, pHa, nitrogenoa, fosforoa, kadmioa, kobrea, nikela, beruna, zinka, merkurioa eta kromoa.

Donostian, 2008ko abenduaren ...(e)an.

INGURUMENEN KUZENDARI NAGUSIA,

Sin.: JAVIER ZARRAONANDIA ZULOAGA